

ZENEAKADÉMIA
BARTÓK
KONZERVATÓRIUM

Bartók Béla: Gyermekeknek

**Hangverseny a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
Bartók Béla Zeneművészeti és Hangszerészképző
Gyakorló Szakgimnázium Ferencsik termében**

2023. február 11-én 11.00 óra

Közreműködnek a Budaörsi Leopold Mozart Zeneiskola, a Budakalászi Kalász Alapfokú Művészeti Iskola, a Járdányi Pál Zeneiskola AMI, a Kispesti Sztármári László Alapfokú Művészeti Iskola és az Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Szakgimnázium és Hangszerészképző Gyakorló Szakgimnázium zongora szakos növendékei.

Kötet- és sorszám	Előadó	Felkészítő tanár	Intézmény
I/1, 2, 3	Veresh Annabella.	Lovas Bettina Ingrid	Budakalász
I/4	Téglásy Lenke	H. Kürtösi Mónika	Budakalász
I/5	Szűcs Szofia	Nagase Kanako	Kispest
I/6	Lukács Emma	Bagi-Fiatal Lilla	Budaörs
I/7, 8	Tárnok Réka	Dankovics Valéria	Budakalász
I/9	Csapó Liza	H. Kürtösi Mónika	Budakalász
I/10, 11	Kovács Patrik	Szekér Bernadett	Budaörs
I/12	Téglásy Lenke	H. Kürtösi Mónika	Budakalász
I/13, 14, 15	Debreczeni Zsófia	Czuczu Irina	Kispest
I/16, 17	Gacsári Orsolya	Dankovics Valéria	Budakalász
I/18, 19	Tyupko András	Bagi-Fiatal Lilla	Budaörs
I/20, 21	Kiss Máté	Heizer Zsófia	Budaörs
I/22, 23	Szabó Petra	Darvassi Andrea	Kispest
I/24	Strüning Leon	Heizer Zsófia	Budaörs
I/25	Szűcs Szofia	Nagase Kanako	Kispest
I/26	Freschl Szofi	Balaska Rebeka	Kispest
I/27	Gervai Bence	Czuczu Irina	Kispest
I/28, 29	Simon Anna	Dósa Károlyné	Budaörs
I/30, 31	Kuszkó Boglárka	Dósa Károlyné	Budaörs
I/32	Csapó Liza	H. Kürtösi Mónika	Budakalász
I/33	Gervai Bence	Czuczu Irina	Kispest
I/34, 35, 36	Strüning Leon	Heizer Zsófia	Budaörs
I/37	Veresh Péter	Lovas László	Budakalász
I/38	Freschl Szofi	Balaska Rebeka	Kispest
I/39, 40	Major Lili	Dósa Károlyné	Budaörs

Kötet- és sorszám	Előadó	Felkészítő tanár	Intézmény
II/1, 2	Tomasovszki Márton	Turócziné Tóth Valéria	Járdányi Pál Zeneiskola
II/3	Rácz Jakab	Bálint Anna	Járdányi Pál Zeneiskola
II/5	Szesztay Zorka	Bosinné Gál Gabriella	Járdányi Pál Zeneiskola
II/6, 7	Turmezei Leonóra	Zöld Katalin	Járdányi Pál Zeneiskola
II/8	Szilágyi Hanga	Bálint Anna	Járdányi Pál Zeneiskola
II/10, 11	Komáromi Anna	Kékesi Judit	Bartók Konzervatórium
II/12, 13	Kálmán Luca	Baráth András	Járdányi Pál Zeneiskola
II/14, 15	Bódi Ajsa	Molnár Marcell Dániel	Bartók Konzervatórium
II/16	Szilágyi Hanga	Bálint Anna	Járdányi Pál Zeneiskola
II/17	Bódi Ajsa	Molnár Marcell Dániel	Bartók Konzervatórium
II/18	Váczai Mátyás	Hamar Gabriella	Bartók Konzervatórium
II/19, 20, 21, 22	Miszkuly Dóra Napsugár	Hargitai Imre	Bartók Konzervatórium
II/23, 24	Hutás Blanka	Kékesi Judit	Bartók Konzervatórium
II/25, 26, 27	Péri Janka	Kecskés Balázs	Bartók Konzervatórium
II/28, 29, 30	Bede Ágoston	Kecskés Balázs	Bartók Konzervatórium
II/31	Hutás Blanka	Kékesi Judit	Bartók Konzervatórium
II/32	Bódi Ajsa	Molnár Marcell Dániel	Bartók Konzervatórium
II/33	Hutás Blanka	Kékesi Judit	Bartók Konzervatórium
II/34, 35, 36, 37	Ioni Eduard	Faddi Sarolta	Bartók Konzervatórium
II/38, 39	Komáromi Anna	Kékesi Judit	Bartók Konzervatórium

Bartók Béla: Gyermeknek

Bartók Béla *Gyermeknek* című sorozata két változatban látott napvilágot. 1909 és 1911 között a zeneszerző négy füzetet jelentetett meg a Rozsnyai kiadónál. Ezt 1943-ban, Amerikában átdolgozta és *For Children* címmel két kötetbe rendezve készítette elő kiadását, melyre már csak Bartók halála után, 1946-ban került sor. A sorozat egyes darabjaival Bartók a két változat kialakítása közötti évtizedekben is foglalkozott, mások által kezdeményezett hangszereléseket (például hegedűre és zongorára) tekintett át és hagyott jóvá, illetve maga is készített zenekari átíratot a *Magyar képek* egyik tételéhez (Ürögi kanásztánc).

A komponista másik, különösen nagy hatású, pedagógiai célokat szem előtt tartó sorozata, a *Mikrokosmos* tapasztalatával a háta mögött, 1940-ben így tekintett vissza a *Gyermekeknek* ciklus első változatára. „Már zeneszerzői pályám legelején az az eszmém támadt, hogy könnyű darabokat írok a zongorázni tanulók számára. Ezt az eszmét zongoratanári tapasztalatom sugallta; mindig úgy éreztem, hogy kivált a kezdők számára rendelkezésre álló anyagnak nincs valódi zenei értéke, igen kevés mű kivételével – ilyenek például Bach legkönnyebb darabjai és Schumann *Jugendalbuma*. Úgy gondoltam, ez kevés, ezért több mint harminc évvel ezelőtt magam is megpróbálkoztam könnyű zongoradarabok írásával. Abban az időben a lehető legjobb megoldás népi dallamok felhasználása volt. Népi dallamoknak általánosságban nagy a zenei értéke; ily módon legalább a témák értéke eleve biztosítható.”

A kiadói felkérésre írt darabok művészi értékével kapcsolatban Kodály Zoltán igen szellemesen fogalmazott: „Bartók első lépése a gyermek felé sem belső indítékra történt, egészen prózai külső indíték a kiadó megrendelése volt. Tudjuk a zenetörténetből, hogy számtalan mesterművet megrendelésre írtak. Ezúttal is költészet lett a megrendelés prózájából. A kiadó csak könnyű darabokat, tananyagot kért, s kiderült, hogy Bartók lelkében megmaradt annyira gyermeknek, hogy természetesen tudott szólni a gyermek nyelvén.”

Az egyes tételekben feldolgozott népi dallamok többségét maga Bartók gyűjtötte, de akad köztük olyan is, melynek anyaga Kodály, illetve Vikár Béla gyűjtéséből származik, illetve ritka kivételként Bartók korábban kiadott gyűjteményekben föllelhető melódiát is felhasznált.

A Rozsnyai-kiadás első két füzetében magyar dallamanyaggal találkozunk. A valószínűleg Bartók által kezdeményezett folytatásban viszont a szlovák népzene iránt egyre élénkebb folklorista- és zeneszerzői érdeklődést mutatva már felvidéki dallamkincset dolgozott fel. Amikor néhány évvel később felvetődött egy ötödik füzet összeállításának az ötlete, Bartók és Rozsnyai román népzenei gyűjtésen alapuló kiadványt tervezett, mely – számos ok miatt – végül nem valósult meg. Más kompozíciókból viszont, mint amilyen az 1915-ös *Román kolinda-dallamok* két sorozata és a *Román népi táncok*, képet alkothatunk arról a román anyagról, mely a zongoraműveket író Bartókot ebben az időben foglalkoztatta.

A *Gyermekeknek* a saját hangját kereső zeneszerző első olyan műve, mely kizárólag népzenei alapokon áll és a négy füzet kialakítása egybeesett Bartók zeneszerzői kibontakozásának első nagy korszakával. Ekkoriban fejezte be *I. vonósnyegyesét*, a zenekarra írt *Két képet*, 1911 márciusa és szeptembere között pedig elkészült *A kékszakállú herceg vára* első változatával. Vikárus László szerint mindezek „vitathatatlanul jelzik, hogy a *Gyermekeknek* komponálása közben Bartók a korszak meghatározó zeneszerzőjévé vált. Zeneszerzői nagyságát mutatja azonban az is, hogy milyen gonddal foglalkozott e gyermekdarabokkal, valahányszor alkalma nyílt visszatérni hozzájuk akár zeneszerzőként, akár zongorapedagógusként, akár pedig előadóművészként, holott, mint 1940-ben fogalmazott, tulajdonképpen nem volt velük más célja, mint hogy megismertesse *a zongorázni tanuló gyermekeket a népzene egyszerű és nem-romantikus szépségeivel.*”

Bartók gyakran játszott saját zongoraestjein a *Gyermekeknek* sorozatból egy-egy tételt vagy hosszabb-rövidebb ciklusokat. Közel ötven olyan hazai és külföldi koncertről van tudomásunk, melyen dokumentálhatóan elhangoztak darabok a négy füzet valamelyikéből. De nem csak Bartók, hanem olyan kortársai is játszották, mint például Dohnányi Ernő vagy Szathmári Tibor, később pedig a Bartók-tanítványok, Székely Júlia, Deutsch Jenő és Hernádi Lajos népszerűsítették a kompozíciókat.

(Molnár Szabolcs, zenetörténész)